Nro 14.

GAZETA KORRESPONDENTA

WARSZAWSKIEGO I ZAGRANICZNEGO

Z WARSZAWY DNIA 15. *LUTEGO ROKU* 1799. *w PIĄTEK*

z Londynu dnia 25, Stycznia.

P. *Calonne* iuż od 1. Stycznia nie pisze *Kuryera Londyńskiego.* Następca jego Hr. *de Montlosier* w pierwszym swoim numerze umieścił krotki obraz teraźnieyszego położenia *Europy*, w którym wyraża, iż wszystkie Mocarstwa czynią przygotowania do woyny, i wszystkie oświadczaią się za pokoiem. W tym to celu (mówi) *Florent Guyot* wciągał *Gryzonow* do partyi *Francuzkiey*, w tym samym zamiarze Generał *Auffenburg* wszedł do ich kraiu we 12. tysięcy *Austryackiego* woyska etc. Atoli pewną iest rzeczą, iż Dwór *Wiedeński* chce zachować pokoy, i że Dyrektoryat nie iest za woyną; lecz tym czasem gdy cała *Europa* pragnie pokoiu, okoliczności przymuszą ią do prowadzenia woyny, tak to są prożne życzenia i układy ludzkié, gdy chcą postępować przeciwko naturze rzeczy. Zdaie mi się widzieć Sternika mowiącego do rozhukanego morza, iż chce przybić do lądu w tym samym momencie, gdy go bałwany rzucaią na skałę. — Podług przeiętey korrespondencyi Generała *Buonaparte*, okazuie się, iż wszystkie jego siły w *Egipcie*, składaią się: 1.) z 17. tysięcy ludzi wziętych na ckręty z *Tulonu.* — 2.) z 8. tysięcy w *Genui.* — 3.) z 7 tysięcy z *Civitta-Vecchia.* Ze wszystkim 32 tysiące. Do tey liczby przydaymy 15. tysięcy maytkow, liczba *Francuzow* w *Egipcie* może wynosić do 45. tysięcy ludzi (*Kuryer Londyński.*) — Rapporta zaś z rozmaitych portow *Francuzkich* i *Włoskich* wyrażaią, iż w *Tulonie* wsiadło na okręty 19. tysięcy ludzi. — 2.) W *Nicei*, *Antibes* i *Marsylii* do 6. tysięcy — 3.) W *Genui* 12. tysięcy.— 4.) W *Bastia* 4. tysiące. — 5.) W *Civitta-Vecchia* 9. tysięcy, coby wynosiło do 50. tysięcy ludzi, z których odtrąciwszy 5. tysięcy zostawionych w *Malcie*, wysiadłoby do *Egiptu* około 45. tysięcy lądowego woyska. Przydawszy do tego 14. do 15. tysięcy marynarzow, i 5. lub 600. ludzi wywiezionych z *Malty*, a z których *Buonaparte* za przybyciem swoim do *Egiptu* uformował legion, całą siłę woyska *francuzkiego* w *Egipcie* należałoby rachować do 60 tysięcy ludzi.

Pismo iedno publiczne zawiera w sobie śmieszną anekdotę. Pewny *Angielczyk* w *Liverpool* ożenił się niedawno z Miss Maria Pr.. Przed ślubem wstrzymał się cokolwiek i rzekł do przyszłey swoiey oblubienicy. Mis! poznałaś powiększey części moie skłonności, lecz ieszcze nie wszystkie. Skoro się połączemy, wymawiam sobie trzy rzeczy: chcę sam sypiać, sam ieść, i często ci kaprysy bez żadney przyczyny okazywać. To mi się wszystko podoba (odpowiedziała Miss P.) lecz kiedy sam spać będziesz, na ow czas każę sobie przez kogo innego łożko moie wygrzać, kiedy sam ieść zechcesz, na ow czas ia pierwey ieść będę, a do twoich kapryssow sama ci dam naypredsze powody.— Po takich umowionych warunkach ślub został dokonany.

W *Martynice* czynią się teraz przygotowania do wyprawy przeciw *Surinam.* Podług niektórych wiadomosci wspomniona osada iuż ma być zdobyta, lecz to ieszcze potwierdzenia potrzebuie.

z Paryża dnia 27. Stycznia.

Rozeszła się pogłoska o przybyciu do *Paryża* powtornego Adjutanta Generała *Toussaint-Louverture*, który zupełnie odiął niespokoyność względem mniemaney niepodległości wyspy *St Domingo.*—Mowią iż *Hiszpania* czyni wielkie przygotowania woienne, i że zamyśla o wyprawie na odebranie wyspy *Minorki.* — Okazuie się (mówi ieden dziennik pół urzędowy) iż Dwor *Madrycki* nasz sprzymierzeniec, chce nam lepiey usłużyć przez swoie dyplomatyczne związki, niż dotąd przez operacye woienne; a przynaymniey w *Konstantynopolu* pracuie gorliwie i otwarcie na stronę *Francuzow.* — Instytut Narodowy mianował Ob. *Chalgrin* na zastąpienie sławnego Abbé *Delille* od trzech lat w *Paryżu* nieprzytomnego. W tey decyzyi wyrażono iest, iż *Delille* nie mogąc być pomimo swoiey chęci członkiem Instytutu, mieysce iego ogłoszone iest za wakuiące. — Zapewniaią iż Królowa *Portugalska* wydała Edykt przez który zabroniono iest każdey wdowie po 50. latach wieku wchodzić w małżeńskie śluby. Powody tego są: Kobiety w tym wieku niemogą się łączyć iak tylko z młodemi rospustnikami, którzyby strwonili maiątek dzieci wdowy, lub też z starcami którzy się na nic niezdadzą, a w żadnym przypadku niepotrafią pomnożyć ludności Kraiowey.

Na uroczystości dnia 21. Stycznia po zaszczepieniu drzewa wolności, minister interessow wewnętrznych między innemi rzeczami wyraził: Pod tymto znakiem wolności, który się przed naszemi wznosi oczyma, mamy ponowić drogą dla *Francuzow* i godną Republikanow przysięgę, tę przysięgę, która wspaniałych naszych woiownikow prowadzi codziennie do zwycięztw; zaprzysięzemy nienawiść tey anarchij, która na prożno chciałaby dawne czasy powrocić; przywiązanie do tey konstytucyi, która pod strażą męstwa rownie będzie bespieczną i od napaści nieprzyiacioł i od fałszywych przyiacioł zdrady.— Ob. *Roux* czytał pod drzewem wolności Odę o dębowym drzewie poświęconym wolności. Ta Oda powszechne zyskała oklaski. Minister i wszyscy urzędnicy udali się potym na ucztę braterską, spiiano tam rozmaite zdrowia, z których dwa tylko wspomniemy;— Minister: *Armiow Rzeczypospolitey i trwałego pokoiu, który nam gotuią.* — Sekretarz generalny Obywatel *Paganel*: Rad Prawodawczych i Dyrektoryatu Wykonawczego.

Tegoż dnia w Radzie starszych Prezydent (*Garat*) rzekł: Ta uroczystość nie iest przeznaczona, iak utrzymuie potwarz, na okazanie ukontentowania z zadaney śmierci; lecz ma w zamiarze poświęcić wielkie zdarzenia, których się stał początkiem ostatni dzień życia Ludwika.— Ledwie *Francuzi* przez swoich Reprezentantow zaczęli się w roku 1789. własnym zatrudniać losem, gdy usiłowano rozdwaiać stany generalne przekupstwem i trwogą, zaczęto straszyć lud przysposobioną nędzą, ażeby ią przypisać okolicznościom, i pozbawić narod iego odwagi, zapału i nadziei, lecz widząc, iż nic zatrzymać nie może śmiałego pospiechu z iakim postępowano, ważono się otoczyć grożącym żołnierzem reprezentacyą narodową.— *Garat* przypominał potym czynność Gwardyi, wyiście OOb: z *Paryża* dla wyprowadzenia Ludwika XVI. z *Wersalu* i oddzielenia go od iego dworu; staranią Zgromadzenia Narodowego, ażeby zachować Króla i iego władzę, iego ucieczkę, aresztowanie, powrot, i wspaniałość Zgromadzenia konstytucyinego, które chciało go ieszcze nayszanownieyszą zaszczycić powagą; przypomina zgwałconą przysięgę, wzbudzane zamieszanie w *Paryżu*, woynę domową i zapalczywość fanatyzmu po prowincyach; emigracyą, ziednoczenie mocarstw, nakonięc dzień 10. Sierpnia, który odmienił wszystkie przeszłe i przyszłe wypadki.— *Garat* kończył swoią mowę obrazem wpływow Rzeczypospolitey *Francuzkiey* na nasze pomyślności woienne, na wzrost nauk i kunsztow, i zapraszał wszystkie rządy, ażeby iuż z nią nie walczyły, iak tylko o mądrość i gorliwość w rezprzestrzenieniu wyobrażeń, i wszystkich sposobow uszczęśliwienia rodzaiu ludzkiego.

Zbliżanie się woysk naszych nad granice *Hiszpańskie* daie powod dziennikom tuteyszym do domysłu o bliskim porożnieniu rządu naszego z *Hiszpanią*, do czego woyna z *Neapolem* ma bydź okazyą.— Minister morski *Bruix* w mowie na dniu 21. Stycznia do urzędnikow swoiego departamentu mianey wyraził: iż rząd *Francuzki* zwraca teraz mianowicie uwagę swoią na marynarkę narodową, aby siły iey mogł użyć korzystnie przeciw *Angliy. Neapol* obiecuie nam nowy arsenał, a *Sycylia* stanie się spiżarnią dla *Malty.*

Dzienniki tuteysze zaprzeczaią, aby krol *Szwedzki* miał zamiar związać się z *Rossyą*, z *Francyą* zerwać, rownie iest niepewna, iż hrabia *de Fersen* ma otrzymać urząd ministra interessow zagranicznych. Teraźnieyszy minister Pan *Ernheim* posiada osobisty szacunek krola.— W *Genewie* umarł sławny badacz natury *Saussure.*

P. *de Balbo* bywszy ambassador Króla *Sardyńskiego*, wyiechał z *Paryża*. Mowią, iż iedzie do *Barcellony* zkąd ma popłynąć do *Sardynij.*— Xiąże *del Parque*, który został mianowany ambassadorem *Hiszpańskim* do *Peterzburga*, a który iest teraz pełnomocnym Ministrem przy elektorze *Saskim*, przybył do *Paryża* zkąd ma się udać do *Drezna*,

Dnia 29. Stycznia.

List z *Rzymu* pod dniem 20. Niwos (9. Stycznia) umieszczony w Dzienniku *Propagateur*, zawiera w sobie co następuie: *Francuzi* weszli do miasta *Kapui* po nayokropnieyszey bitwie, w którey Generał *Lemoine* został zabity. Na kilka dni wprzod Generał *Mathieu* miał rękę strzaskaną w iednym ataku. Jest iuz w mocy armii Republikantskiey wkroczyć do *Neaplu*, lecz wprzod oczekiwać będzie na przybycie posiłkow, które się ze wszystkich stron ściągaią. *Kapua* przez szturm wziętą została.— Gazeta Narodowa zawiera w sobie list pod świeższą datą (11. Stycznia) pisany przez iednego z agentow armii *Włoskiey*. Umieszczono w tym liście następuiące doniesienie: Posyłam ci pewną wiadomość, iż się znayduiemy w *Neapolu*: Król, Królowa i ich ministrowie są w *Sycyliy*. Kommissarz cywilny Dyrektoryatu Wykonawczego *Faipoult* wszedł do *Neapolu* przed armią, dla wprowadzenia porządku w tym zaburzonym mieście. Rewolucya została tam uskutecznioną i armia republikantska znayduie się przed bramami. w *Rzymie* cierpiemy niedostatek chleba, mięsa, i węgli.— Nb. *Jenner* Poseł nadzwyczayny Rzpltey *Helweckiey* przy Rzeczypospolitey *Francuzkiey* powrocił dnia wczorayszego do *Paryża*. Mowią, iż był w *Lucernie* dla umowienia się z swoim rządem w okolicznościach stosownych do swego poselstwa.— Odebrano wiadomość, mowi dziennik *le Publiciste*, iż 3. tysiące ludzi, którzy wypłyneli z *Ankony*, przybyli szczęśliwie do *Alexandryi*, w żądanych od G. *Buonaparte* posiłkach.— Mowią także, iż dodano żywności *Malcie*.— Donoszą z *Besançon*, iż ieden z woyskowych z powodu niektórych przeciwko Dyrektoryatowi wyrazow, przymuszony był potykać się z Ob. *Reubel* szefem szwadronu, który został letko rannym. Kommendant mieyscowy kazał ich aresztować. *Reubel* przez trzy dni tylko zostawał w areszcie. Do-

noszą z *Caen*, iż d. 25. tego mieſiąca było lekkie trzęſienie ziemi.

Ob. *Reinhard* miniſter nasz w *Florencyi* pisał do Dyrektoryatu donosząc mu o zdzierſtwach, iakich ſię dopuszczaią Kommiſſarze *Francuzcy* we *Włoszech.* — Rzplta *Cisalpińſka* czyni wielkie uſiłowania w *Paryżu* na otrzymanie niektorych części kraiu *Piemonckiego*, które dla ſiebie znayduie dogodnemi. Dyrektoryat nie zezwolił ieszcze na żadne oderwanie. Uważaią także, iż od 4. do 5. dni zalecono Dziennikarzom, ażeby ſię wſtrzymali od wſzelkich wyrazow do rewolucyonowania niektórych kraiow *Włoſkich*. Ta okoliczność każe ſię domyślać, iż z większym uſiłowaniem wszczęte są negocyacye pokoiu. Mowią iż Miniſter *Hiszpańſki* w *Wiedniu* uczynił z zlecenia Dyrektoryatu nowe propozycye gabinetowi *Auſtryackiemu*. Naypierwsza odpowiedź spodziewana ieſt przez *Florencyą*. — Korrespondencya Miniſtra intereſſow wewnętrznych donosi, iż dnia 6. Pluvios (25. Stycznia) o trzech kwandransach na czwartą godzinę zrana, dało ſię uczuć trzęſienie ziemi w *Leval* departamencie *Mayenne*, które lubo dosyć mocne, żadney iednak nieuczyniło ſzkody; i że tegoż dnia około 4. godziny było trzęſienie ziemi w *Nantes* departamencie *Niższey Ligery*, które trwało więcey niż przez iedną minutę. Sprzęty zoſtały z ſwoich mieysc poruszone i powywracane. Ta osobliwość więcey była zaſtraszaiącą niż szkodliwą. Jeſt podobieńſtwo, iż na morzu muſiały wielkie panować burze.

z Bruxelli dnia 25. Stycznia.

Dowiaduiemy się o przywróceniu ſpokoyności w okolicach *Haſselt*, *Arſchot*, *Tirlemont*, i *Campine*. Po wielu bitwach korpusy insurgentow zoſtały rozproszonemi, a niedobitki ſchroniły się w lasy od ſtrony *Mozy*.

Dnia 29. Stycznia. — Reszta rozproszonych insurgentow rozeszła ſię po niektórych kantonach departamentow *Deux Nethes*, *Niższey Moży* i *La Dyle*. Wyſłano przeciw nim niektóre woyſka. — Doszą z *Hagi*, iż armia *Batawſka* złożona ieſt z dwoch dywizyow od 25. tyſięcy ludzi. Dodaią iż iedna z tych dywizyow w przypadku woyny uda ſię na brzegi *Renu*.

z Hagi dnia 29. Stycznia.

Wiadomość o śmierci Xcia Fryderyka *Oranii*, ſprawiła tu nayżywszą żałość z przyczyny osobiſtego przywiązania które do niego obiedwie partye okazywały. Smierć jego umorzyła wiele zapisow i obligacyow pochodzących z darowizn ktore mu uczyniły bywsze Prowincye, a które teraz zoſtaną ſię w ſkarbie narodowym.

Podług oſtatnich wiadomości z *Bruxelli*, insurgenci *Belgiccy* w *Haſſelt*, *Jodoignes* etc. od woyſk republikanckich rozproszeni zoſtali.

Kupcy *Antwerpscy* wyſłali z pośrzod ſiebie deputacyą do *Wiednia*, z przełożeniem przeciw nowemu ceſarſkiemu rozrządzeniu, podług którego wszyscy mieszkańcy *Belgiccy*, którzy maią w ſwoich ręku papiery *Auſtryackie*, muszą podobneyże ſummy dopożyczać ceſarzowi, pod utratą kapitału ſwego.

z Barcellony dnia 11. Stycznia.

Zaſiadaiąca tu Rada woienna, którey od czterech lat powierzony ieſt ſąd wyższego ſztabu garnizonu w *Figuieres*, wydała nakoniec wyrok ſkazuiący na degradacyą, i na karę śmierci Gubernatora *Torres*, i kommendanta artylleryi *Kaeting*, oraz iego namieſtnika i kommendanta minierow. Wielka liczba innych officerow, osądzona zoſtała na degradacyą, i na dłuższe lub krotſze więzienie, inni ſą uwolnionemi, ponieważ podług osnowy wyroku, ich czteroletnie więzienie było doſtateczną za ich wyſtępki karą. Karę śmierci przeciwko czterem ſzefom poſtanowioną, Król zamienił na wieczne wygnanie.— Donoszą z *Madrytu*, iż ten wyrok Rady woienney *Barcellońſkiey* ieſt nader zaſtraszaiącym dla tych, którzy tak ladaiako bronili portu *Mahon* na wyspie *Minorce*.

z Konſtantynopola dnia 3. Stycznia.

Wielki Sułtan poczynił znowu odmiany w kommendzie armij *Syryiſkiey* i w rządzie tey rozległey prowincyi. Basza *Damaszku* niespodzianie zoſtał złożonym, a ten znakomity urząd, otrzymał Basza *Akry*, który ma ſławę z wielkiego męztwa i talentow woyſkowych. Rezyduiący tu Agent tego Baszy nazaiutrz po tey nominacyi odebrał w podarunku bogate futro dla ſiebie, a pałasz dla swoiego Pana. Oczekuie teraz co moment na Katszeryf, czyli Dyploma Cesarſkie, po czym wyiedzie ztąd na oddanie tego wszyſtkiego nowemu kommendantowi woyſka. Nie są nam wiadome przyczyny oddalenia bywszego Baszy *Syryi*. Niektorzy Miniſtrowie Sułtana twierdzą, iż dla ſłabego zdrowia odebrał swoią dymiſsyą.

Nic niemamy urzędowego z *Egiptu*, a to wſzyſtko co tu opowiadaią, pochodzi tylko z wysp ktore są nadto niepewnym i na małą ufność zaſługuiącym źrzodłem. Podług tych wieści, *Francuzi* utrzymuią ſię ieszcze przeciwko uſiłowaniom Bejow, a *Buonaparte* ma w swoiey mocy wſzyſtkie mocne ſtanowiſka, w ktorych ſię nie lęka wſzyſtkich ſił połączonych.

Przed trzema dniami odebrano tu wiadomość, iż *Sir Sidney Smith* na okręcie *Tygrys* od 84. armat wraz z iedną fregatą od 36. przeszedł szczęśliwie *Dardanelle*, lecz muſiał ſię mocować z przeciwnemi wiatrami, ktore mu tak rychło iak sobie życzył niepozwoliły przypłynąć. Zapewniaią iż po oddaniu podarunkow ktore z sobą przywiozł, uda ſię pod żagle na czele połączoney eſkadry; przeznaczenie jego ieszcze nie ieſt wiadome, domyślaią ſię tylko, iż ſię uda nad brzegi *Francuzkie* ku *Marsylii*, lub *Tulonowi*.

Od dawnego czasu nie zaszła żadna potyczka między woyſkami W. Sułtana i woyſkami *Basmana-Oglu*. Wſzyſtko zdaie ſię być w ſtanie podobnym do zawieszenia broni. Seraſkier zoſtaie w swoim ſtanowiſku nieporuszony, i nieczyni żadnych przygotowań dla wprawienia w niespokoyność zimowych kwater swego nieprzyiaciela. Z inney ſtrony *Basman-Oglu* nieokazuie żadney odrazy od pogodzenia ſię z Portą. *Basman-Oglu* lęka ſię iednego ſąſiedzkiego Mocarſtwa, o ktorym go taiemnie przeſtrzeżono, iż ieſt gotowe na niego uderzyć, ieżeli na ſłuszne nie przyſtanie warunki.

Od granic Auſtryi dnia 26. Stycznia.

Generał hrabia de *Bellegarde*, iak zapewniaią wyieżdża dziś lub iutro do *Paryża* w urzędzie nadzwyczaynego Negocyatora od naszego Dworu. Ma tam także zatrudniać ſię intereſſami Krola *Neapolitańſkiego*, a nawet czynić pewne oświadczenia z ſtrony Imperatora *Roſſyiſkiego*. Tym czaſem Dwory *Wiedeńſki* i *Peterzburſki* przeſłały Dyrektoryatowi *Francuzkimu* zapewnienie, iż woyſka *Roſſyiſkie* nie przyszły i nie przyidą, iak tylko dla zniewolenia Dyrektoryatu, ażeby dokładnie uſkutecznił wszyſtkie warunki Traktatu w *Campo Formio* zawartego, a nadewszyſtko, ażeby resztę rzeczy powrocił do tego ſtanu w iakim ſię przy zawarciu tegoż Traktatu znaydowały.— Między naszym i *Roſſyſkim* Dworem wyraźnie było poſtanowiono, iż woyſka *Roſſyſkie* przeydą przez kray Rzeszy, i na żadne przeszkody wſtrzymywać ſię nie będą; lecz ten układ nie zoſtanie zapewne uſkutecznionym, poki reszta woyſk które iak mowią, maią dochodzić do 60 lub 70. tyſięcy ludzi, razem ſię niepołączy. W tym przeciągu czasu przybyłe iuż do *Auſtryi* woyſka zatrzymaią ſię w wyższey *Auſtryi*, poki reszta idących woyſk nie nadeydzie. (*z Gaz: Hamburskiey.*)

Przy odebraniu oſtatnich liſtow z *Włoch* przyſłanych, rozeszła ſię tu pogłoſka, iż Miniſtrowie i Generałowie Krola *Neapolitańſkiego* odkryli nader niebespieczne zmowy tak w armii lądowey iako i pomiędzy marynarzami. To ieſt rzeczą pewną, iż na iednym okręcie od 74. armat odkryto konspiracyą, do ktorey wielka część ekwipażow znalazła ſię wmieſzaną; potrzeba było użyć gwałtownych sposobow na pochwytanie winowaycow, którzy ſię przyznali, iż wciągnieni byli do tey konspiracyi przez iakichsiś nieznaiomych cudzoziemcow, ktorzy im rozdawali pieniądze.— Spory między Dworem *Peterzburſkim* i *Bawarſkim* z powodu zakonu *Maltańſkiego* wszczęte, zdaią ſię brać mocny i nie miły obrot dla Elektora Palatyna; Mowią tu iuż o zagrożeniu woyną ieżeli Elektor wkrotkim czaſie nie uczyni zadosyć żądaniom Imperatora *Roſſyiſkiego*.— Sprawuiący intereſſa *Roſſyiſkie* baron *de Dunkel* wyiechał z *Monachium*. Pisma *Niemieckie* zapewniaią, iż Imperator poſtanowił odſtąpić *Korfu*, *Cefaloniy*, *Krymu*, i *Kubanu* dla zakonu *Maltańſkiego*.

Pomimo wszelkich woiennych widokow, mamy nadzieię, iż posrzednictwo dworu naszego i negocyacye teraznieysze przyniosą dobry ſkutek nie tylko dla *Neapolu*, ale nawet dla powszechney ſpokoyności w *Europie*.— Tym czasem rząd nasz głębokie zachowuie milczenie względem wypadkow w *Neapolu*. Tuteyszy poseł dworu tego nie odbiera żadnych ztamtąd donieſień. Podług świeżych iednak liſtow *Włoſkich* mamy wiadomość, iż *Neapolitańczykowie* lub przez zdradę, lub dla przemagaiącey ſiły wydali *Francuzom* port *Manfredonia*.— W *Raguzie* na dniu 1. Marca ſpodziewano ſię 40,000. *Moſkalow* ſpieszących na pomoc *Neapolowi*, inni to woyſko przeciw *Basmanowi-Oglu* przeznaczali, mowią iednak, iż dla przykrey pory roku wſtrzymane ieſt do dalszego czasu.— Podług wiadomości urzędowych od *Wołoszczyzny*, do dnia 12. Stycznia wszyſtko tam było w ſpokoyności. *Basman-Oglu* ściągał tylko żywność, i odebrał depesze od swoich taynych agentow w *Konſtantynopolu*.— Jeſt pewnością, iż woyſka *Roſſyiſkie* w *Niemczech* zatrzymały ſię w *Linz*, i zoſtały tam na kwaterach rozłożone.

Liſt z *Saloniki* pod dniem 3. Stycznia udziela wypis z liſtu pisanego z *Alexandryi*, w którym wyraźnie ſtoi, iż *Buonaparte* w bardzo dobrym ieſt położeniu w *Egipcie*. Przez artylleryą swoią zrobił ſię ſtrasznym dla *Turkow* i *Mammelukow*. Poznano teraz, iż wszelka osobiſta waleczność przeciw tak ſtrasznemu orężowi, iakim są bomby i kartacze, nic dokazać nie może. *Turcy* żałuią teraz, iż *Egipt* z wszelkiey artylleryi ieſt ogołocony, wszakże ſpodziewaią ſię iednak poſiłkow w tey mierze od *Angliy*. Wiele *Grekow*, a więcey ieszcze *Koptow* chrześcian połączyło ſię z *Francuzami*.

z Oſen dnia 24: Stycznia.

Podług liſtow z *Trawnik* dwoch znakomitych *Raguzańczykow* przybyło tam przed nieiakim czasem. Kazali ſię zaraz donieść Baszy, i przez 4. dni taiemne z nim odbywali konferencye. Od tego czasu poſłane są od Baszy *Trawnickiego* do kommendanta fortec *Bośniackich* rozmaite fermany, których treść ściąga ſię do przygotowań woiennych.

z Brünn dnia 6. Lutego.

Podług liſtow z *Bukareſtu* *Basman-Oglu* zaiął całą małą *Wołoszczyznę*, i część wielkiey. Teraz nie zawiſło iak tylko od iego własney woli w lada dzień wkroczyć do *Bukareſtu*. Z tego powodu poſterunki cesarſkie w *Mehadia* i przy wieży czerwoney, w doſtateczną artylleryą zoſtały opatrzone. Tak szczęśliwe powodzenia tego buntownika, rozdzielaią uwagę Porty, i kiedy ta z iedney ſtrony czyni uzbraiania przeciw *Francuzom* z iak nayżywszym pospiechem, z drugiey wszyſtkich używa śrzodkow do zniszczenia buntownika z całą partyą iego. W tym celu ściągaią ſię korpusy bośniackie, nad któremi gubernator *Belgradzki* *Muſtafa Basza* kommendę ma otrzymać, Basza z *Nizza* i *Kaimakan* pod nim zoſtawać będą. Tym czasem aż do powrotu wiosny, *Turcy* ſtaraią ſię przynaymniey odciąć buntownikowi dowoz wszelkiey żywności, i w tym celu ieden Kapitan Basza miał iuż osadzić wszyſtkie na *Wołoszczyznie* gościńce. W tymże samym zamiarze *Huſſein Basza* zoſtał poſłany z 800. ludźmi nad rzekę *Morawę*, i ſtoi bliſko w *Nizza* częścią dla doſtrzegania wszelkich w tamtey okolicy wypadkow, częścią dla wſtrzymania dowozu.

z Koblentz dnia 25. Stycznia.

W *Thal Erenbreitſtein* niedoſtatek żywności do naywyższego doszedł ſtopnia. Funt mięsa końſkiego kosztował 14. graycarow, a pſiego 10. Na nieiaki czas przed kapitulacyą forteca zupełnie ſię w kommunikacyi od miaſta odłączyła. Kommendant *Faber* kazał bramy niższe zamknąć i oświadczyć mieszkańcom *Thal*, iż odbierane z fortecy codzień 500. chlebow, iuż więcey nie pozyſkaią, i że maią ſię zupełnie poruczyć wspaniałości *Francuzkiey*. *Francuzi* także o niczym wiedzieć nie chcieli, a tym sposobem mieſzkańcy *Thal* w naywiększey nędzy zoſtawali. Nie było więc dziwem, ieżeli wiadomość o zawartey kapitulacyi, iako uwalniaiącey ich z nieszczęśliwego położenia, z tak wielkiemi znakami radości przyieli.

z Hanau dnia 29. Stycznia.

Garnizon *Erenbreitſteinu* opuścił tę fortecę. Woyſko to do dwoch tyſięcy ludzi wynoszące, ma małą liczbę chorych, lecz ieſt mocno oſłabione. Złożone było z 1400 ludzi woyſka *Trewirſkiego*, z 500 Elektora *Kolońſkiego*, i ſtu kontingensowych z cyrkulu wyższego *Renu*. Pozabijano iuż wiele koni, psow, i kotow. Woyſka *Trewirſkie* ſtaną poiutrze bliſko *Frankfortu*, a officerowie weydą do miaſta. Woyſka te odpocząwszy nieco, udadzą ſię nad brzegi rzeki *Lech*. Mowią, iż wchodzą na żołd *Saſki*, albo raczey *Cesarski*. Kontingens *Kolońſki* wychodzi do *Weſtfalij*. Wielkie działa fortecy zoſtały ſię w mocy *Francuzow*. Pomiędzy woyſkiem *Francuzkim* utrzymuią, iż *Francya* zachowa przy ſobie tę fortecę przynaymniey do powszechnego pokoiu.

z Manheimu dnia 31. Stycznia.

Liſty z *Ulm* donoszą, iż tam ciągle pracuią około fortyfikacyow. Oſtatniey niedzieli przechodzili przez *Ulm*

i *Kanſtad* kanonierowie *Auſtryaccy* idący do *Filipsburga*.— Burzenie fortyfikacyow naszego miaſta wkrotce zoſtanie rozpoczęte. Przewieziono iuż wielką liczbę rma t i ammunicyi do *Munich*.

z Strazburga dnia 28. *Stycznia*.

Czytamy w tuteyszey gazecie naſtępuiący liſt z *Liworno* pod dniem 17. Stycznia. „Posyłam ci ſzczeguły wniyścia woyſk *Francuzkich* do *Neapolu*. Jak tylko *Francuzi* wyruszyli z głowną kwaterą swoią w *Tori*, General *Rey* maszerował z pizednią ſtrażą przeciw *Kapui*. *Neapolitańczykowie* cofneli ſię na wzgorki *Caserta* i ku *Aversa*. Generał *Rey* nie czekaiąc na wielkie korpus armiy nadciągnąć maiące podług zleceń danych mu od Generała *Championnet*, zoſtawił w tyle ieden oddział dla oblężenia *Kapuy*, a sam z resztą woyſka wyruszył ku ſtolicy. Przybywszy pod *Caserta*, zoſtał napadniętym od *Neapolitańczykow*, ktorzy na tylną ſtraż iego z gòr uderzyli. Zaszła ſtraſzna bitwa. *Championnet* pospieszył na pomoc z woyſkiem ſwoim. Generał *Rey* poległ na placu bitwy, a *Championnet* miał bydż rannym. Wszakże armia republikancka zemściła ſię śmierci Generała swego, cała prawie kolumna *Nea-politańſka* wyciętą zoſtała.

Dnia 30. *Stycznia*.

Generał *Saint-Cyr* ktòry w tych dniach przybył z swoią dywizyą do naszego dèpartamentu; wyiechał ztąd nazad do swoiey głowney kwatery w *Haguenau*. Generał *Humbert* także ſię ztąd oddalił do *Plotzheim* nad wyższym *Renem*, gdzie obeymie kommendę iedney pułbrygady z dywizyi Generała *Ferino*.— Rozchodzi ſię wiadomość, iż iedno korpus woyſk ma ſię przeprawić na prawy brzeg *Renu* poniżey *Moguncyi*, i rozłożyć ſię między rzekami *Sieg* i *Niddą*.

Dnia 2. *Lutego*.

Generał *Jourdan* wyiechał ztąd dla obeyrzenia prawego ſkrzydła armii *Moguncki'ey* nad wyższym *Renem*. Mowią, iż potym uda ſię do *Szwaycaryi*.— Od kilku dni przechodziło tędy wielu kuryerow z *Paryża* przeznaczonych do *Raſtad* i *Wiednia*. Maią wieść nader ważne depesze.— Donoszą z *Bazylei*, iż Dyrektor *Legrand* żądał ſwoiey dymiſſyi. Wielka Rada zezwoliła na to, lecz ſię temu Dyrektoryat sprzeciwił.

z Frankfortu dnia 29. *Stycznia*.

Wiadomość o przybyciu 6ciu tyſięcy woyſk *Roſſyiſkich* do *Scharding* i *Braunau*, była zawczesna. Pierwsza kolumna dopiero d. 23. przyszła do *Lintz*, a gdyby szła daley ku *Innviertel*, niemogłaby ſtanąć w *Sarding*, iak dnia 2. Lutego.

Na poſtrzeżone poruszenia woyſk *Francuzkich* nad granicami *Gryzonow*, powiększono liczbę woyſk *Auſtryackich* w tym kraiu do 18. tyſięcy.— Zdaie ſię, iż woyſka poſiłkowe *Roſſyiſkie* pomykaią ſię ku *Bawaryi*.— Arcy-Xiąże Karol powrocił z *Munich* do ſwoiey głowney kwatery w *Friedberg*.

z Raſtad dnia 30. *Stycznia*.

Dnia wczorayſzego miniſtrowie Francuzcy odebrali dwoch nadzwyczaynych kuryerow z *Paryża*.

P. *d'Albini* wyſłał kuryera do poſłow Dyrektoryalnych w *Ratyzbonie* dla przyspieszenia rezolucyi Rzeszy na oſtatnią Notę *Francuzką*. Spodziewaią ſię, iż dnia iutrzeyszego ſeym naradzać ſię będzie w celu, ażeby negocyacye tą Notą wſtrzymane, na nowo zoſtały rozpoczęte, dowiemy ſię za kilka dni iaka w tey mierze naſtąpi rezolucya. Tym czasem od ſtrony *Strazburga* czynią ſię wszelkie gotowości do zaczepnego działania. Większa część woyſk zgromadza ſię w wyższey *Alzacyi*, dla wkroczenia do *Bryzgowij*, w przypadku zerwania zgody. Wiadomość o poddaniu ſię fortecy *Erenbreitſteinu* lubo ſpodziewana, ſprawiła tu wielkie wrażenie. Zdaie ſię, iż Deputacya Rzeszy chciałaby proponować miniſtrom *Francuzkim* zburzenie tey fortecy, na ktore iuż od tak dawnego czasu zezwoliła.

Dnia 31. *Stycznia*.— Legacya *Francuzka* złożyła dnia dziſieyszego Hrabiemu *de Meternich* naſtępuiącą Notę: „Niżey podpisani Miniſtrowie Pełnomocni Rzpltey *Francuzkiey* do negocyacyi z Rzeszą *Niemiecką* oświadczaią Deputacyi Rzeszy, iż maią rozkaz nie przyimować żadney Noty w żadnym punkcie negocyacyi, dopoty dopoki im dana nie będzie kategoryczna i dogodna odpowiedź na Notę, ktòrą podali pod dniem 13. Nivos (2. Stycznia). Niżey podpisani zapewniaią miniſtra pełnomocnego o ſwoim wysokim poważeniu.— W Raſtad d. 12. Pluvios (31. Stycz:) R. 7. Rzpltey *Francuzkiey*.

(podpisano) Bonnier, Jean Debry, Roberjeot.

Dnia 1. *Lutego*.

Nota Miniſtrow *Francuzkich* podana Hrabiemu *de Lehrbach*: — „Niżey podpisani pełnom: Miniſtrowie Rzeczypospolitey *Francuzkiey*, okazuią podziwienie swoie Hrabiemu *de Lehrbach* pełnomocnemu Miniſtrowi Cesarza Jmci, iako Króla *Węgierſkiego* i *Czeſkiego*, tudzież Miniſtrowi *Auſtryackiemu*, iż dotąd nieodebrali żadney odpowiedzi względem woyſk *Roſſyiſkich*, co iawnie dowodzi, iż te przeznaczone są przeciw Rzpltey *Francuzkiey*. Rząd *Francuzki* nie może dłużey znośić tey niepewności, ktòra ròwnie naraża godność iak intereſſa Rzpltey. Niżey podpisani maią rozkaz żądać od Cesarza Jmci przez iego Miniſtra pełnomocnego Hrabiego *de Lehrbach* wyraźnego zapewnienia, iż woyſka *Roſſyiſkie* wychodzą z territorium Cesarza Jmci i Krola, i że rozkazy iuż są w tey mierze wydane. Żądaią aby w przeciągu dni 15. zacząwszy od dnia dziſieyſzego 12. Pluviose, to zapewnienie było dane, oświadczaiąc, iż dalsze posuwanie ſię woyſk *Roſſyiſkich*, będzie uważane przez Rząd *Francuzki* za zaczepkę, i że milczenie lub niedoſtateczne zapewnienie na żądania ninieyszą Notą domagane, będąc dowodem oczewiſtym przykładania ſię Cesarza Jmci do zamiarow *Moſkwy*, uważane ma być za krok nieprzyiacielſki. Dyrektoryat Wykonawczy przyiąłby z naywiększym ukontentowaniem tak od Cesarza Jmci iak od Rzeszy takowy dowod wyiścia *Moſkalow* z territorium *Auſtryackiego*, ktòry iedynie okazać może szczere i ſtałe poſtanowienie, bądź to zachowania zawartych iuż traktatow, bądź to przyspieszenia końca temu, ktòry ieſt w *Raſtad* negocyowanym.— *W Raſtad dnia* 12 *Pluvios* (31. *Stycznia*) *roku* 7*go Rzeczypospolitey Francuzkiey*.

(podpisano) Bonnier, Jean Debry, Roberjeot.

Deputacya Rzeszy odprawiła dnia dziſieyszego ſeſſyą, na ktòrey czytano Notę *Francuzką* pod dniem 31. Stycznia. Poſtanowiono, ażeby taż Nota natychmiaſt poſłaną zoſtała do ſeymu *Ratyzbońſkiego*, i że kommunikowaną także będzie osobnym deputowanym.

z Lucerny dnia 25. *Stycznia*.

Dnia 22. t. m. Dyrektoryat *Helwecki* przeſłał Ciału Prawodawczemu poselſtwo żądaiące rezolucyi przeciwko *Szwaycarom* znayduiącym ſię ieszcze w ſłużbie zagranicznych mocarſtw, które nie są z nami w przymierzu. Między innemi (wyraża Dyrektoryat) znayduie ſię w *Anglij* ieden regiment pod imieniem *Royal Etranger*, ktòry ieſt prawie cały złożony z *Szwaycarow*, i kommendantem iego ieſt *Szwaycar*. Znayduią ſię także w innych kraiach wcieleni w rożne regimenta *Szwaycarowie*, ktòrzy ieszcze nieuznali Rzpltey *Helweckiey*. — Po przeczytaniu tego poselſtwa Ob. *Huber* wnioſł, ażeby uznać tych wszyſtkich *Szwaycarow* emigrantami i maiątki ich ſkonfiſkować.— Wyznaczona zoſtała kommiſſya dla podania rapportu względem tego poselſtwa.

Organizacya woyſk naszych idzie z dobrym pospiechem, tak dalece, iż wkrotce mieć będziemy milicyą od 60,000. ludzi.— Mała *Bazylea* będzie fortyfikowaną. Generał *Maſſena* poſłał iuż tam inżenierow, maią być nawet ſzańce moſtowe założone.

Od granic Szwaycaryi dnia 26. *Stycznia*.

Podług Liſtow z *Coire* naywiększa ſpokoyność panuie w tym kraiu. Milicye zoſtały rozpuszczone. Trzy bataliony *Brechainville* wynoszące około 3. tyſięcy ludzi, rozſtawione ſą zacząwszy od *Malans*, aż do doliny *Misox*. W *Meyenfeld*, *Jenins*, i *Fleſch* znayduie ſię około 1200 *Węgrow*. Mowią, iż ten korpus powiększony będzie do 3. lub 4. tyſięcy ludzi. Rada *Gryzonow* przybrała ſobie 8. nowych członkow.

W naszym kraiu, a osobliwie w okolicy *Thurgowij* znayduie ſię do 60,000. woyſka *Francuzkiego*, z obchodzenia ſię ich bardzo ieſteśmy kontenci.

Generał *Maſſena* zatrudnia ſię teraz obieżdżaniem woyſk *Francuzkich* formuiących linią rozciągaiącą ſię wzdłuż *Renu* i granic kraiu *Gryzonow*. Na dniu 24. przybył do *Rheineck*.

z Lukki dnia 11. *Stycznia*.

Dnia 4. t. m. żołnierze naszego garnizonu zoſtali rozbroionemi, toż ſamo uczyniono z wieśniakami, ktorzy wraz z niemi od kilku dni odprawiali ſtraże. Dnia 5. nałożono rekwiżycyą na złoto, srebro, konie i niektore karety szlacheckie. Tegoż dnia uwolniono wszyſtkie za opinie więzione osoby, między innemi Panią *Mallegny Pozzi* ktora od dwoch lat zoſtawała w więzieniu. Dway officerowie *Francuzcy* obieżdżali z nią po mieście w czterokonney karecie. Poczym wraz z swoim mężem i synem w pośrzod oklaſkow ludu udała ſię do Generała *Miollis* dla podziękowania mu za wolność. Dnia 6 *Szwaycarowie* zaſtąpili *Francuzow* w ſtraży zamku Tegoż dnia woyſko *Francuzkie* zaięło twierdzę *Veraggio*. *Francuzi* zabrali ztąd 12. tyſięcy ſtrzelby ktora ma bydź użyta na wzmocnienie bateryow odnogi *Spezzia*.

z Wenecyi dnia 16. *Stycznia*.

Feld-Marszalek *Kray* obiął naywyższą kommendę nad woyſkiem we *Włoszech*. Zawczoray wyszło tu iuż iego rozrządzenie zakazuiące wywozu kawy z *Wenecyi*, dla pokazuiącego ſię iey niedoſtatku, tudzież noszenia lasek ze szpadami.

z Roveredo dnia 22. *Stycznia*.

Przeieżdżał tędy kuryer z głowney kwatery Generała *Auſtryackiego*, iadący do *Botzen* i *Brixen*, wiezie on rozkazy woyſka, ażeby ſię naprzod pomykało; wszyſtkie te woyſka maią ſię zgromadzić w *Weronie*. Przyczyną tego rozporządzenia ma być to, iż woyſka *Francuzkie* zbytnie ſię wzmocniły na trzech mieyscach, to ieſt w *Brescia*, *Roverbella*, i *Rovigo*, i że ſpodziewać ſię należy, iż maią rozkaz wkrotce rozpocząć kampanią. Nasza armia ieſt teraz w wszelkim przypadku w gotowości dania odporu. Wszyſtkie woyſka z kraiow *Weneckich* znayduią ſię iuż w *Padwie*. Generał *Kray* był dnia wczorayſzego w *Weronie*, lecz iuż powrocił do *Padwy*.

z Rzymu dnia 6. *Stycznia*.

Bankierowie *Torlonia* i *Aquaroni* ktorzy na liwerunkach niezmiernie zbogacili ſię, ofiarowali teraz opatrzyć kray w potrzebne zboże aż do przyszłych zbiorow.— Pomiędzy ſtraconemi drogiemi rzeczami w czaſie oſtatnich wypadkow w *Rzymie*, liczą rękopism *Terencyusza* naydawnieyszy zpomiędzy znayduiących ſię w tym mieście. — Na ukaranie ukontentowania iakie okazała część mieszkańcow *Rzymſkich* za przybyciem *Neapolitańſkiego* woyſka, maiętnieyſze osoby i zakony ſkazane zoſtały na zapłacenie 200. tyſięcy złotych armij. — Zatrudniaią ſię teraz w *Rzymie* odnowieniem momumentu G. *Duphot*.

Dnia 16. *Stycznia*.

Przechodzą tu zawsze oddziały woyſk *Francuzkich* śpieszących na złączenie się z armią Generała *Championnet*.— Ob: *Martinengo Colleoni* Ambaſsador *Cisalpińſki* przy Królu Oboyga *Sycylij* przybył tu z wielu osobami z *Neapolu*.

Dnia 18. *Stycznia*.— Ogłoszono tu naſtępuiący urzędowy rapport: Po trzech silnych attakach dnia 6. 7. i 8. Stycznia przypuszczonych, garnizon *Kapui* wolał się poddać, niż bydź na mocny ſzturm wyſtawionym.— Dnia 10. Generał *Neapolitańſki* udał się do obozu *Francuzkiego*, i oddał klucze od miaſta. Powróciwszy do *Kapui* donioſł o poddaniu, i pozwolił ſwoim żołnierzom opuścić ſłużbę. Wielka liczba korzyſtała z pozwolenia. Tegoż dnia Generał Francuzki *Eble* wszedł do *Kapui* z korpusem od 9. tysięcy ludzi, i obiął to miaſto. Armia *Francuzka* pomknęła się potym aż do *Aversa*.

z Turynu d. 18. *Stycznia*. (*z Gazety Berlińſkiey*.)

Generał Francuzki *Grouchy* na dniu 13. kazał ogłoſić na teatrze tuteyszym, iż woyſka *Francuzkie* weszły do *Neapolu*, i część woyſk *Neapolitańſkich* połączyła ſię z *Francuzami*.—Policya tuteysza wydała naſtępuiące urządzenie: 1.) Kongregacya kanonikow kościoła *Superga* (w ktòrym groby Królow znaydowały ſię, a który przez Króla *Wiktora Amadeusza* po uwolnieniu od oblężenia *Turynu* w roku 1706. na dopełnienie uczynionego przez niebie ślubu był wyſtawiony) ma być znieſiona, dochody przywiązane do niego, maią wniyść do ſkarbu narodowego, a kanonicy pensyą odbiorą.—2.) Tak w kościele, iak w podziemnych ſklepach, ſtarte będą wszelkie herby i napisy, ktòre przypominać mogą czyny z iakich powſtały, i Królow ktòrym za przepych ſłużyły.—3.) Z podziemnych ſklepow maią być wyprowadzone popioły Królow i Xiążąt tamże złożonych.—3.) Kościoł *Superga* nazwany będzie świątynią wdzięczności, i ma być przeznaczony dla poległych za wolność patryotow *Piemonckich* i dla ſławnych ludzi, ktòrzy dla ſiebie w tey mierze wyrok reprezentantow narodu otrzymaią. Imiona patryotow maią być na kolumnie wyryte etc.

z Liworno dnia 14. *Stycznia*.

Liſty z *Neapolu* pod d. 5. Stycznia donoszą, iż *Neapolitańczykowie* pod kommendą G. *Molitorne* wydali

Francuzom dwie mocne bitwy, i że w nich mieli otrzymać zwycięztwo. Obawiaią ſię iednak ażeby *Neapolitańczykowie* niezoſtali przymuszonemi uſtąpić *Francuzow*.

z Medyolanu dnia 21. Stycznia.

Liſt z *Rzymu* pod d. 8. t. m. pisany, donosi, iż patryoci *Neapolitańscy* ktorzy ze wſzyſtkich ſtron *Włoch* przybiegli, nie mało ſię przyłożyli do nagłego woyſk *francuzkich* w Króleſtwo *Neapolitańſkie* wtargnienia. Liczą do 30. tyſięcy tych podżegaczow rewolucyi poburżaiących lud i woyſko. Generał *Championnet* w wydaney do nich proklamacyi, procz innych obietnic przyrzeka officerom zoſtawić ich przy poſiadanych rangach.— Rozkaz Dyrektoryatu *Francuzkiego* dany woyſkom, ażeby swoie poſtępowanie wſtrzymało, ściągał ſię tylko iak teraz z pewnością wiemy, do tego korpusu który miał wkroczyć do *Toſkanii* i opanować *Liworno*. — Na nasz kray nałożona ieſt kontrybucya 10. millionow, których połowę bogatsi Obywatele maią w 14. dniach wypłacić.

Podług liſtow prywatnych, miała zayść wielka bitwa za *Valturno*. Generał *Rey* ścigał *Neapolitanczykow* aż do *Aversa*, attakowany był potym iednak od przemagaiącey siły przybyłey z obozu pod *Caserta*, i ſam rannym zoſtał. Wkrótce iednak G. *Championnet* nadciągnąwszy z ſrzodkiem woyſka na pomoc odnowił bitwę, i przymuſił *Neapolitańczykow* do ucieczki, którzy oboz ſwoy zebrawszy od *Caſerta* cofneli się do *Salerno*, a tym ſamym zoſtawili miaſto *Neapal* odkrytym, i *Kapuę* własnym iey siłom. Dodaią, iż *Francuzi* po ſtoczoney tey krwawey bitwie wkroczyli do *Neapolu*, gdzie przed ich ieszcze przybyciem, 10. do 12. tysięcy patryotow inſurrekcyą podnieśli. G. *Championnet* ma bydź lekko rannym, a G. *Rey* w *Rzymie* z ran odebranych miał umrzeć.

z Florencyi dnia 15. Stycznia.

Procz 800,000 talarow które rząd nasz wypłacił Generałowi *Serrurier*, ieszcze ma poł milliona liwrow wyliczyć. Oddane świeżo do mennicy srebra maią ſłużyć ku temu celowi — Woyſka *Neapolitańſkie* ktore z *Liworno* do wyspy *Elba* udały ſię, popłynely ztamtąd do *Palermo* w *Sycyliy*. Długi *Neapolitańczykow* wyszłych z *Liworno* muſiały bydź zaſtąpione przez mieszkańcow miaſta; wynoszą one do 100. tyſięcy czerw: zł: z ktorey to summy 30,000. czerw: zł: na samych żydow wypłacić przypada.

Podług naynowszych wiadomości z kraiu *Neapolitańſkiego*, *Kapua* sztnrmem ma bydź zdobyta. Krol pozoſtał ieszcze w *Neapolu* trzy dni poźniey od swoiey familiy. *Akton* przymuſił go do wyiazdu. *Francuzi* mieli wniyść do *Neapolu* na dniu 9. Nie ieſt to wiadomość urzędowa, ale bardzo do prawdy podobna. *Mack* z resztą woyſka udał ſię do *Salerno*.

Dnia 19. Stycznia.

Eſkorta *Francuzka*, która towarzyszyła krolowi i krolowy *Sardyńſkiey* odłączyła ſię od nich na granicy *Toſkanii*. Kroleſtwo Ichmość witani byli we *Florencyi* imieniem Wielkiego Xążęcia. W przeiezdzie lud okazał im naywyższą swoią przychylność. Spodziewaią ſię iż krol zabawi tu przez czas nieiaki z przyczyny, iż przeiazd z *Liworno* do *Sardynij* ieſt w tym czaſie niebespieczny.— Pierwszy konwoy z pieniędzmi dla armii *Francuzkiey* przeznaczonemi wyszedł ztąd oſtatniego wtorku.— Rzeczpospolitą *Lukańſka* odebrała Rząd demokratyczny. Ogłoszono tam znieſienie szlachectwa. Zdaie ſię, iż przeznaczona ieſt na przyłączenie do Rzpltey *Cisalpińſkiey*.

Dnia 21. Stycznia.— Dnia 19. przybył do *Liworno* ſtatek *Duńſki* z *Neapolu*. Kapitan iego przywiozł z sobą naſtępuiące pismo, ktore natychmiaſt poſłano sztafetą naszemu Dworowi. Niektore osoby zdaią ſię powątpiewać o iego autentyczności, gdyż liſty z *Rzymu* pod 12. i 18. t. m. nic o nim nie wspominaią.

Zawieszenie broni zawarte między Generałem Championnet *Generałem kommenderuiącym armią* Rzymſką *z iedney, a Xciem de* Miliano *i Xciem de* Gesso *pełnomocnikami Generała* Pignatelli *Vice Krola Neapolitańſkiego, z drugiey ſtrony.*

Art: I. miaſto *Kapua* ze wszelkiemi ſwemi magazynami wydane będzie armii *francuzkiey* dnia iutrzeyszego o 10. godzinie zrana wraz z artylleryą i ammunicyami woiennemi które wyprowadzonemi były do okopanego obozu. Jeden officer i ieden kommiſſarz woienny *Francuzki* weydą tego wieczora do fortecy, dla przeyrzenia ſtanu magazynow i ammunicyow, i onych odebrania.— II. Armia *Francuzka* przytykaiąc prawym ſkrzydłem do morza srzodziemnego zaymie brzeg uyścia iezior *Neapolitańſkich Acerra*, i grobli *Neapolitańſkiey* przechodzącey przez *Acerra*, *Acienzo*, i *Benewent*. Utrzymywać będzie garnizon we wszyſtkich miaſtach i wſiach tego kraiu.— III. Linia demarkacyi ciągnąć ſię będzie od *Beneweniu*, aż do uyścia *Oſanto*, biorąc lewy brzeg tey rzeki, i prawy brzeg rzeki *Lombardo*.— IV. Woyſka *Neapolitańſkie*, ktoreby ſię znaydować mogły na territorium *Rzymſkim*, natychmiaſt z niego uſtąpią.— V. Porty oboiey *Sycyliy* ogłoszone będą za neutralne: to ieſt: porty kroleſtwa *Neapolitańſkiego* zaraz po podpisaniu niniyeszego aktu, a porty *Sycyliyſkie* natychmiaſt ſkoro tylko Krol *Neapolitański* wyśle z *Palermy* ſwego ambassadora do *Paryża* dla traktowania o pokoy. Z tego powodu żaden okręt woienny *Neapolitański* nie uydzie z portow obu kroleſtw, rownież nie będzie w nich przyięty żaden okręt mocarſtw w woynie z Rzpltą *Francuzką* będących, i wszyſtkie tych mocarſtw okręty, ktoreby ſię tam w tym momencie znaydowały, natychmiaſt ſię oddalą.— VI. Przez wszyſtek czas trwaiącego zawieszenia broni nie zaydzie żadna odmiana w władzach adminiſtracyinych na territorium przez *Francu:* zaiętym.—VII. Zadna osoba za ſwoie polityczne zdania napaſtowaną nie będzie.—VIII. Krol oboyga *Sycyliy* zapłaci Rzpltey *Francuzkiey* 10. millionow liwrow; z których 26. Nivos (15. Stycznia 1799. a drugie pięć 6. Pluvios (25. Stycznia tegoż Roku). Te wypłaty wypełnione będą w *Kapui*; Czer: Złł: przyimowany będzie w 4ch liwrach *Francuzkich*.— IX. Zwyczayne związki handlowe między *Neapolem*, i territorium przez woyſka *Francuzkie* zaiętym, odbywać ſię będą iak dawniey, z oſtrzeżeniem, iż armia w doſtarczeniu ſwoich potrzeb nic na tym nie ma ſzkodować. Rownież ieſt poſtanowiono, iż wzaiemność handlu armii *francuz:* z territorium przez *Neapolitań:* zaiętym, odprawiać ſię będzie z uchyleniem wszelkiey opłaty.—X. Ninieyszy Traktat armiſtycyiny, będzie podany do potwierdzenia Rządom obu Mocarſtw. Jeżeli ieden lub drugi nie zechce go potwierdzić, Generałowie kommenderuiący uwiadomią ſię o tym nawzaiem trzema dniami przed rozpoczęciem krokow nieprzyiacielſkich.—Działo ſię w obozie pod *Kapuą* dnia 21. Nivos (10. Stycznia) Roku 7go Rzeczypospolitey *Francuzkiey*.

(podpisano) CHAMPIONNET.
Xiążę *de Miliano*, — Xże *de Geſſo*.

Od granic Włoſkich dnia 20 Stycznia.

Krol *Sardyńſki* z całym dworem ſwoim na dniu 15. Stycznia z *Bononij* wyiechał. Król mieszkał tam w pałacu Ob. *Annibale Ranuzzi*, nie wychodził iednak z niego, iak tylko dla zwiedzenia nayznakomitszych w tym mieście kościołow. Familia Królewſka mieszkała w domu Obywatela *Blanchi*. Cały dwor wyiechał do *Toſkanij* i na dniu 17. ſtanął w *Florencyi*. Tam udali ſię zaraz do *Villa del Paggio Imperiale*, gdzie dla nich mieszkanie było przygotowane.— Zaięta w niewolą załoga *Neapolitańſka* w *Gaeta*, pod konwoiem woyſk cudzoziemſkich na dniu 4. przybyła do *Rzymu*, i do zamku S. Anioła zaprowadzoną zoſtała.

Zdaie ſię być pewnością, iż szybki odiazd Króla z *Neapolu*, był uſkuteczniony z powodu zaszłego tam buntu między ludem, może też z powodu czynionych przełożeń przez znakomite osoby, którym wiele na tym zależało, aby Monarcha nie był widzem rozlewu krwi, ſtanowiącego los ſtolicy jego.

Liſt Króla *Neapolitańſkiego* do swoich poddanych w kilka dni po powrocie ſwoim do ſtolicy, to ieſt dnia 19 Grudnia, ogłoſzony.— „Jak tylko dowiedziałem ſię, ze nieprzyiaciel zmierzał z swoiemi ſiłami w celu napadnięcia na nasze kraie, pospieszyłem natychmiaſt do was kochani i wierni przyiaciele, ażaby obmyślić naydzielnieysze śrzodki dla waszey obrony, i iąć ſię nayſkutecznieyszych sposobow dla ocalenia religij, honoru, życia i własności waszych. Poszedłem sam na czele mego woyſka, i wyſtawiłem ſię na niebespieczeńſtwa, ażeby ochronić was od tey klęſki, którą nieprzyiaciele Religij i Tronow od dawnego czasu zadać wam poſtanowili. Całość powszechna od was kochani poddani zawiſła. Nieprzyiaciel w niewielkiey znayduie ſię liczbie. Jeżeli szczerze o ocaleniu waszym myślicie, zginąć nie możecie. Niechay tylko ci wszyscy którzy maią odwagę, którzy kochaią Boga, naszę świętą Religią i poſiadaią iakążkolwiek własność, wezmą ſię do oręża dla własney obrony. Przypomniycie sobie, że milicye prowincyonalne, nieliczne wprawdzie i naprędce zebrane, złożone z ludzi oderwanych od pługa, lecz walecznych, utrzymały na głowie moiego oyca koronę tych dwóch Króleſtw, którą mu zręczny i doświadczony w boiu nieprzyiaciel chciał wydrzeć. *Neapolitańczyk* nigdy nie był podły, tož dziſiay gdy idzie o sprawy Boga, waszego Króla i was samych, dacież ſię zwyciężyć? Nie, kochani przyiaciele i bracia moi! Niedaycie ſię złudzić podſtępnym poduszczeniom; ieżeli niepospieszycie na waszą obronę, ſtracicie wſzyſtko, religią, życie i wſzelką własność; łoża waszych żon, córek i ſioſtr będą zmazane. Powſtańcie więc moi wierni poddani, weźcie ſię do oręża, brońcie ſię walecznie, podzcie śmiało naprzeciw nieprzyiacielowi, zabrońcie mu przyſtępu do Króleſtwa, albo niechay wasze męſtwo przygotuie mu śmierć i zgubę na oyczyſtey waszey ziemi. Podźcie, wezwiycie na pomoc S. *Januaryusza* naszego wielkiego Patrona; mieycie w Bogu ufność, ktory zawsze wspiera swoią sprawę, za ktorą każdy z was powinien walczyć, ieżeli niechce wyrzec ſię wiary. (podp:) FERDYNAND.

OBWIESZCZENIA

Król Jmć Pruſki Pan nasz nayłaſkawſzy, dowiedział ſię z nieukontentowaniem, iż rozmaici kupcy i handlarze tabak, do fabrykacyi onych nieupoważnieni, iednak fabrykacyą takową prowadzić ważą ſię, albo przynaymniey Tytunie od fabrykantow opatrzonych Przywileiami otrzymane, układaiąc w pakiety, pozwalaią sobie przykładać na nie ſtęple pod własnym swoim imieniem rznięte, a nawet noszące na sobie nazwiſko mniemaney ich fabryki.

Król Jmć osądził zatym być rzeczą potrzebną, celem zabieżenia podobnym nieprzyzwoitościom, tak wyraźnie przeciwnym przepiſom Uniwersału na dniu 1. Stycznia roku bieżącego wyszłego i ſzkodliwym przez wzgląd na Prawa fabrykantow tabacznych uprzywileiowanych, naſtępuiące Uniwersałem ninieyszym poczynić w tey mierze przepisy i urządzenia:

1.) Żaden z fabrykantow tabacznych uprzywileiowanych, nie może inaczey sprzedawać w kraiu Tabak i Tytuniow przez ſiebie sporządzonych, iak tylko pod ſtęplem fabryce właściwym: a to pod karą konfiskacyi towaru, którego połowa podług otaxowanego szacunku doſtawać ſię ma delatorowi.

2.) Lubo kupcom i kramarzom do handlu tabacznego uprzywileiowanym, tytunie z fabryk kraiowych wzięte, kraiane lub w całkowitych paczkach będące, wolno ieſt ſprzedawać podług własnego upodobania i w ſposob dla odbytu onych naydogodnieyszy, iednak niewolno im będzie mieszać do tego własnych przydatkow, ktoreby mogły bydź zdrowiu ſzkodliwe.

3.) Przeciwnie zakazuie im się ſurowo, aby bez otrzymania na to konsensu ſami Tabak własnym domyſłem fabrykować; ani pakietow na przedaż przygotowanych pod znakiem fabrykę oznaczaiącym, lub pod właſnym imieniem, tym bardziey zaś pod ſtęplem aktualnym fabrycznym wydawać nie ważyli się: a to pod karą konfiſkacyi narzędzi i towarow, ktorey połowa wartości ma bydź przysądzona delatorowi; w przypadku powtorney kontrawencyi lub innych ważnieyszych okoliczności, kupcy wykraczaiący, wolność im do handlu takowego nadaną utracą.

4.) Przędzarze tytuniow maią się rownież podług tychże ſamych zachować przepisów względem dozwolonego im ſporządzenia i przedaży tytuniow w liściach pod karą wyżey opisaną.

Nayiaśnieyszy Pan rozkazuie zatym wszyſtkim ſwoim Kamerom Woienno-Ekonomicznym, i Dyrekcyom Cła i Akcyzy, tudzież Konsyliarzom Woienno-Poborowym i Magiſtratom, aby się podług urządzenia takowego zachowali, przeſtrzegaiąc pilnie exekucyi przepisow onego, i pociągaiąc wykraczaiących przeciw niemu do kar, iakie w takowych przypadkach tož prawo opisało.— Dan w Berlinie dnia 18. Września 1798. roku.

Na wyraźny J. K. Mci nayłaſkawszy rozkaz.
Baron Heinitz. — *Werder.* — *Struensée.*

TABELLA

Generalna ceny zboż w znacznieyszych Miaſtach Departamentu Warszawſkiego Kameralnego z mieſiąca Stycznia 1798. roku.

Inspekcya Konsyliarza Poborowego. Nazwiſka Miaſt.	Na miarę Berlińſką. Pszenicy. Winspel. R.	gr	Zyta. Winspel. R.	gr	Jęczmienia. Winspel. R.	gr	owsa Winspel. R.	gr	Grochu. Winspel. R.	gr
Inspekcya Łęczycka.										
1. Piątek	28	—	20	16	14	12	12	—	29	—
2. Kłodawa	27	16	21	—	15	—	12	—	28	—
3. Kutno	29	—	22	—	15	—	11	12	27	—
4. Łęczyca	29	—	21	12	14	8	11	16	28	16
Inspekcya Łowicka.										
1. Głowno	29	4	20	4	16	12	11	—	—	—
2. Rawa	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
3. Łowicz	28	—	20	—	17	—	11	—	—	—
4. Skierniewice	29	—	21	4	18	—	11	—	—	—
Insp: Warszawſka.										
1. Biała	36	—	20	—	20	—	9	—	24	—
2. Błonie	34	—	22	—	20	—	12	—	24	—
3. Czerſk	24	—	20	—	16	—	10	—	20	—
4. Gora	36	—	24	—	24	—	14	—	—	—
5. Goszczyn	32	—	22	—	19	—	12	—	32	—
6. Grodziſk	37	—	22	—	20	—	10	—	—	—
7. Groiec	32	—	23	—	20	—	12	—	24	—
8. Iłow	36	—	20	—	19	—	15	—	23	—
9. Mogielnica	32	—	22	—	20	—	11	—	32	—
10. Mszczonow	34	—	22	12	18	12	11	12	24	—
11. Nadarzyn	34	—	20	—	18	—	12	—	—	—
12. Nowemiaſto	36	—	20	—	20	—	12	—	24	—
13. Nowydwor	30	—	24	—	22	—	18	—	34	—
14. Piaseczno	48	—	24	—	22	—	14	—	40	—
15. Przybyszew	31	—	20	—	18	—	10	—	24	—
16. Sochaczew	24	—	30	—	20	—	16	—	16	—
17. Tarczyn	32	—	22	—	20	—	11	—	28	—
18. Warka	36	—	20	—	18	—	11	—	32	—
Miaſto Warſzawa z Przedmieściami, Prагą i Skaryszewem	34	12	23	9	20	10	11	20	23	6

DONIESIENIA.

Wdowa Staniſława Rafałowicza donoſi Prześwietney Publiczności, że ſkład ſwic woſkowych białych i żołtych tak ſtołowych iako i kościelnych rożnego gatunku, tudzież pochodni etc. etc. do kamienicy Ur: Łyszkiewicza w ſtarym mieście przeciw Ratusza pod Nr: 63. ieſt przenieſiony.

Na dniu 11. t. m. zginął pies tax pſtrokaty maiący na obydwòch bokach cętki duże kasztanowate i uszy takie, ten gdziesiękolwiek znayduie, JP. Gutowſki uprasza, aby do Pałacu JW. Zamoyſkiey Woiewodziny Podol: na Krakowſkie Przedmieście był przyniesiony, a oddawca iego odbierze zupełną nadgrodę.

Kantor tey Gazety ieſt w Rynku Starego Miaſta, w kamienicy, JP. Eberta *pod Nrem 65. na drugim piętrze.* — Exemplarz groſzy 20.